

et eller to Steder til, hvor der er gjort Skridt til at bringe de Offre, som maae gjøres, for at man vil kunne komme til at nyde Godt af Lovforslaget. Derfor troer jeg ogsaa med Frie at kunne sige, at det er saa langt fra at være beviist, at der er Trang til et saadant Lovforslag, at meget snarere det Mobsatte kan siges at være beviist. Det er naturligviis aldeles ikke noget Beviis for, at der er Trang tilstede til et saadant Lovforslag, at der — hvad jeg atter idag har hørt udtale i stor Almindelighed, uden at det rammer Sagen — er mange Punkter i Kirken, paa hvilke der trænges til Forbedring, og at der er Mangler og Brøst i den, som skulle afhjælpes. Derom ere vi jo Alle enige, men det fører slet ikke hen til et saadant Lovforslag, som det foreliggende, men andetsteds hen. Her komme vi da, til det andet Punkt, med Hensyn til hvilket der, om jeg saa maa sige, er Tale om en Beviispligt, nemlig hvorvidt den Trang, som siges at eksistere, vil kunne afhjælpes ved et Lovforslag som dette. I saa Henseende kan nu Beviiset ikke føres ved udvortes Kjendsgjæringer som ved det første Spørgsmaal, men med Hensyn til dette Spørgsmaal maae vi nærmest gaae den logiske Vej. Naar man nu maa erkjende, at der hører Offre til for at kunne benytte dette Lovforslag, Offre, som man ikke har gjort Skridt til at bringe uden paa et, to eller tre Steder her i Landet, og Offre, som vanstelig vilde kunne bringes undtagen under ganske særlige Forhold, saa ligger deri et Beviis for, at der ikke vil kunne afhjælpes megen Trang ved Lovforslaget. Det ærede Medlem henvisste iøvrigt heller ikke selv til, hvad der staaer i Lovforslaget, men til, hvad der efter hans Mening burde staae i det, nemlig et meget videregaaende Indhold; naar det samme Medlem dernæst fremhævede den formeentlige indirecte Virkning, som et saadant Lovforslag vilde have, saa skal jeg dertil svare, at jeg gjerne vil troe, at nogen indirecte Virkning vil opnaaes derved, men at det, som det ret egentlig kommer an paa, nemlig en bedre Betjening af Præsteembederne, dog neppe vil blive fremmet ved, at der opstaaer Frygt hos Lærerne for i deres Nærhed at see saadanne Valgmenigheder oprettede. Lad der end være

en eller anden forsømmelig Mand i Kirken, en Præst, der ikke er nidkær i sin Gjerning, og lad det end være, at en saadan Frygt vil kunne bringe større Liv og Iver ind i hans Embedsopfyldelse, saa vil dog det, hvorpaa det egentlig kommer an, det rette præstelige Sind, den rette Dplagthed eller Stikkethed til Gjærningen, ikke kunne tilveiebringes ved Existencen af en saadan Lov. Nei, dertil skulle ganske andre Midler, og man maa gaae langt videre, hvis man skal opnaae at staffe en bedre Betjening af Præsteembedet i det Hele tilveie. Det ærede Medlem lod ogsaa til selv at mene, at det, som det egentlig gjælder om, er at tilveiebringe et bedre og stærkere Tilsyn fra Statens Side. Heri er jeg ganske vist fuldstændig enig med ham, men hvilken Forbedring af Tilsynet vil da tilveiebringes ved den her foreslaede Lov, eller vil der ved den tilveiebringes Noget som helst, som staaer i Forbindelse med et saadant Tilsyn? Naar det ligeoverfor det nævnte ærede Medlem tidligere er blevet sagt og atter idag gjentaget, at det, der er fremkommet til Fordeel for Lovforslaget, er fremsat i en saadan Almindelighed, at det ikke rammer Sagen eller har praktisk Betydning, saa forekommer det mig ikke at være ganske naturligt i den Anledning fra det ærede Medlem at høre den Yttring, at det ikke vil kunne nytte at komme med Beviser, da man er bestemt paa ikke at ville lade sig overbevise. Dette forekommer mig ikke at være saa chevaleresk, som man kunde vente, at en Yttring fra det ærede Medlems Side maatte være. Under den samme Kategori hensesører jeg den Yttring, at man nok kan tale med roligt Sind og Frihed for Videnskab og dog have Videnskab i Hjertet. Ja, hvis man ved Videnskab forstaaer at være befjælet af en varm og alvorlig Følelse for Sagen, saa er dette rigtigt, og saa maa det gjerne hedde, at vi have Videnskab i Hjertet, men i den Forstand, hvori Andre tage Ordet Videnskab, paastaar jeg, at det ærede Medlem ikke er berettiget til at bruge en saadan Yttring imod os.

Den ærede Ordfører for Mindretallet — saaledes tør jeg vel betegne ham — (Ploug) fremsatte igaar en Række Angreb paa Fleertallets Betænkning. Flere af dem ere allerede